Juli Vallmitjana

LA TASCA

(LA TAVERNA)

Impremta de S. Bonavía. Plassa del Pí, 5.
Barcelona, 1911

LA TASCA

Juli Vallmitjana

La Tasca

(LA TAVERNA)

BARCELONA
IMPREMTA DE SALVADOR BONAVÍA
PLASSA DEL PÍ, 5
1911

REPARTIMENT

PERSONATGES	ACTORS
La Ronca	*Sra.* Pinós.
Lluisa	*Srta.* Rodriguez
La Bollus	» Oliver.
La Gall	*Sra.* Villar.
Una	» Armada.
Pau	*Sr.* Arteaga.
El Rana	» Bergés.
L'Anguila	» Torrents.
El Pallofa	» Pons.
El Rata	» Alcalà.
Un que bada	» Torres.
El Sargantana	» Garcia.
L'Embarcat	» Fuentefría.
Papellona	» Gras. (A.)
Un mosso	» Gras. (Y.)
Inspector	» Sirvent. (1)
Un pianista	» N. N.

Xurdés, Guardes i Dònes

L'acció en una taverna dels barris baixos de Barcelona

Epoca present

DRETA I ESQUERRA: LES DE L'ACTOR

(1) L'autor se complau en fer constar que el Sr. Sirvent va fer aquest paper a precs de l'autor perquè'l considerava de molta importancia en l' obra, de lo qual n' hi reitera les mercès.

ACTE UNIC

Interior d' una taverna dels barris baixos. Una porta a cada costat i dugues al fons. La de la dreta comunica amb les habitacións interiors, i la de l' esquerra amb el «Jardín». Les del fons l' una dóna a la botiga, on s' hi veu la taula de begudes, i l' altre a la sala del «burro». Taules, cadires i un piano. L' escena està illuminada per dos quinqués de petroli. A l' aixecarse 'l teló, apareixen L' Anguila assentat al costat de la Lluisa, diverses dònes i homes en altres taules, al taulell de begudes, un mosso i homes bebent, la Ronca que entra i surt, i la taula de «burro» voltada de jugadors. L' altre mosso i el Papellona al mig de l' escena parlant, i el pianista dormint sobre 'l piano.

ESCENA I

La LLUISA, la RONCA, l' ANGUILA, el PAPELLONA
i el MOSSO

PAPELLONA

Me sembla que això s'acaba!

MOSSO

Si aquest home no se 'n cuida!

PAPELLONA

El dia menos pensat, tot se n'anirà a rodar!

MOSSO

Si es un banau que tot-hom l'entorba.

PAPELLONA

I nosaltres allí a la taula, exposant-nos la vida a cada moment. (*Canviant de to, veient venir en Pau.*) *Ojo*, que entra.

ESCENA II

Els mateixos, més en PAU

PAU (*entrant*)

Sembleu dònes: sempre esteu xiu xiu. Quí ha vingut?

MOSSO

No n'ha vingut poca de gent!

PAU

Ah, sí? Això va bé!

MOSSO

Sí! Han vingut a cobrar les gaseosses, el de la cervesa i el del vi.

PAU

Prou, noi, prou; no m'amoïnis! Sembla que tinguis gust amb amoinar-me. Que ha vingut el Rana?

MOSSO

No.

PAU

Bé, doncs, veies aquells si fan gasto o què; perquè aquí hi ha molt mullader i poc calderu.

LA RONCA

Què sabs de les multes?

PAU

Les multes rai. Altres coses m' amoïnen més. Passo més mals de caps de lo que tu 't penses.

LA RONCA

T' estessis més a casa. (*Canviant de to, dirigint-se al mosso.*) Però, què fa aquell beneit! Vaia una manera de mesurar! Mira: al menos mitja copa a terra. Ai, aquesta casa!

ESCENA III

Els mateixos, més el RANA

PAU

Me creia que t' havies perdut!

EL RANA

Ca, home, ca. Aquesta gent mai se 'ls troba!

PAU

Què t' ha dit el Delegat?

EL RANA

Així que m'ha vist, m' ha fet entrar.

PAU

Vols dir que no passarà res?

EL RANA

Què ha de passar, home, què ha de passar! Perquè jo, si 'l Delegat no 'm creu, me 'n vaig al Govern civil i el faig canviar de districte.

PAU

Doncs, digues que tens molta influencia, tu!

EL RANA

Més de la que ningú 's creu. Si no havés sigut per mi, no haurien descobert el fet de la lleona.

PAU

Bé, veuras; es que per una tonteria 'm sabria greu que em fiquessin a la garjola. Ara si fos per haver fet una mort o per haver ferit algú, en fi, per una d' aquestes coses que a un home li donen importancia, aleshores, encara s'hi va amb gust a la presó.

(*Entra 'l Pallofa tot determinat.*)

ESCENA IV

Els mateixos, més en PALLOFA

EL PALLOFA (*ensenyant un mocador de seda*)

Pau! Pau! Es de sadolla!

EL RANA

Renoi, quin saful!

EL PALLOFA

Compreume-l, Pau!

PAU (*mirant-es 'l mocador*)

Bé: i quant ne vols?

EL PALLOFA

Un xuc.

EL RANA

Carai! Si que 's barato per lo barbi que es.

LA RONCA

Què? Ja 't tornes a deixar enredar?

PAU

Té, dòna, té!

EL PALLOFA (*dirigint-se a l'Anguila*)

Tu! Que conxives la filla del pringat?

L' ANGUILA

Calla; que si 't sent la porona s'abroncarà.

EL PALLOFA

Bueno, què? Va o no va 'l saful de sadolla?

PAU

Sí, noi: queda meu, que vui fer un regalo a la Sus.

EL RANA

Lo que es en Pau, es dels pocs homes d'aquest barri que van a l'hora.

(*Mentres aquest dialeg; entra* Un que bada, *mal vestit, arriba fins als dos, se 'ls mira de cap a peus i torna a marxar. En Pau calla un moment.*)

PAU

I tu encare no' n coneixes de fets meus! Si tu savies

la gent que jo hi arribat a matar. Vaja, que no te explicació. Quan jo tenia l'altre establiment, una nit entren vuit o dèu patossos, i un d'ells, clava bofetada a una noia que jo tenia que li deien l'Africa. Jo me n'adono; vaig allà a l'home, ja duia la llengua de vaca palmada, i, tras: el fereixo. El tiro al carrer; ve un altre que volia treure cara per ell; lo mateix! Fins que disparo tots sis, i tota la gent ferida, al carrer altra vegada!

EL RANA

I la justicia? Què us va dir la justicia?

PAU

Que volies que 'm digués! Me va deixar estar per massa valent.

MOSSO (*venint de la taula del burro*)

Pau! El burro s'està morint!

PAU

Doneu-li palla!

(*El Mosso torna a la taula.*)

L'ANGUILA

Voleu que hi vagi jo, Pau?

PAU (*sense fer-ne cas*)

Si hi han uns papellones que no van en lloc.

EL PALLOFA

Que us vindria bé de deixar-me 'l xuc?

PAU (*butxaquejant*)

Sí, home!

EL PALLOFA

Dispenseu, eh, Pau?

(*En Pau li dóna 'l duro i el Pallofa sèu a una taula.*)

EL RANA

Si no us vingués malament, Pau, jo us voldria demanar un favor, perquè, com que tot avui, entre anar amunt i avall de la delegació...

PAU

Digues: no parlis més. Quan necessites?

EL RANA

Amb tres duros que 'm deixeu ja 'n tinc prou, perquè estic preparant un treball que donarà molta pasta.

PAU

Xamulla...

EL RANA

Nel, fins que s'hagi fet.

PAU

(*una mica esverat per la quantitat, però, dissimulant*)

Que'ls necessites desseguida? No es que 'm vingui malament, sabs?... però 'm vindria millor quan s'aixequés la taula.

EL RANA

Si tant malament us ve...

(*Entren la Bollus i la Gall, per la porta del taulell.*)

ESCENA V

Els mateixos, més la BOLLUS i la GALL

LA BOLLUS

Que no 'l veus a l' Anguila?

LA GALL

Si que'l veig, dòna!

LA BOLLUS

Se dedica a entorvar quintos!

(*Se'n van a seure a una taula. Mentrestant, en Pau anirà a la taula del burro a buscar els diners, i l' Anguila, dirigint-se al Rana, diu:*)

L' ANGUILA

Hi vui raca, o sinó... xamullo!

EL RANA

Hi vols raca tu, amb aquesta pinta tant fulinyà? Estas bé! Desde quan ets consorte méu, perquè t' adinyi estilla?

L' ANGUILA

Es que si jo xivatés, ell escabrejaría.

EL RANA

Però jo, d'una bufa 't faria entrar de cap a câl Sucorru. Y muxel, perquè si naseija la més minima per culpa teva, d'una estirada 't faig arribar la llengua al llumbrigo.

PAU

Té, passa amb dotze.

EL RANA

Si no hi ha altre remei...

L' ANGUILA

(*dirigint-se a la Lluisa que està assentada al seu costat*) Lluisa, no siguis tonta. Tu no 'm creus, i creu-me que et dic la veritat.

LLUISA

No 't creuré fins que treballis.

L' ANGUILA

I treballant d'un ofici, què? Un tip de pencar, total per una porqueria.

LLUISA

Sí. I ara, què fas per aquests barris?

L' ANGUILA

Amb això tens raó, Lluisa; me 'n vui anar d'aquests tirois!

LLUISA

Aleshores sí que 't creuria.

L' ANGUILA

Doncs, ja veuras com me n'aniré. Al menos sé que fòra d'aquí, si faig un fet, puc apanyar-me.

LLUISA

Axís tant se me 'n dóna.

LA RONCA

(*que durant el dialeg a entrat i sortit, se dirigeix al pianista que està ensopit*)

Home, també podia esperar a dormir de dies no pas

de nits. (*El pianista, tot esverat, s' aixeca i 's posa a tocar; unes quantes parelles ballen Els debils. La Ronca, dirigint-se al Pau.*) I per què l'has comprat el mocador.

PAU

Perquè es una ganga.

LA RONCA

I quant te n'has fet?

PAU

No més que cinc peles.

LA RONCA

Però, què dius are, cinc pessetes? Si a la botiga no més en val que tres. Com el rellotge! Tant que t'ho deia: «Feste-l mirar! Mira que es fals!» I tu, com si res! Empenyat en que era d'or. Això no pot continuar. Ja veuras com no passaran tres dies que 'l procurador no 'ns hagi tret.

PAU

Ca! No tinguis por!

LA RONCA

Sí, tal com t'ho dic. Ja veuras!

PAU

Deixa fer, Ronca, deixa fer! Que 'l día que fagin un toc bo, ¡a veuras si 'n guanyarem de diners!

LA RONCA

I què hem de guanyar! I què hem de guanyar! Que a un home de la teva edat l' enganyin com a una criatura! Desde que som an aquesta casota no més fem que per-

dre diners. Entre ·l que compres malament i el que ells t'enmatlleven ja no ·ns queda res.

PAU

Es que encara no ·ns ha vingut la sort de cara!

LA RONCA

I què t'ha de venir de cara! Si no més coneixes quatre lladres de mala pata! I tu que ·ts un banau fent valenties tot el dia.

PAU

Que sabs tu. Que sabs tu! A mi no·m fa por ningú.

LA RONCA

A mi no m'ho diguis que no ·t fa por ningú! Perquè jo ho sé que ·ts un banau! I un covard! I ho sab tot-hom.

PAU

Jo covard?

LA RONCA

Sí, tu, un covard presumit! O sinó, recorda-t de la bronca del Xixi. Què vares fer, tu? Vares fugir cap a dalt. I on te vaig trobar? Ja ho sabs aon!

PAU

Perquè tenia una necessitat!

LA RONCA

El que tenies era una por que no hi veies de cap ull.

PAU

Ronca! Mira que ·ls meus fets els-e sab tot-hom!

LA RONCA

El que tot-hom sab, que no més has sigut bo per pegar a quatre curdes! Tant bé que'ns hauriem guanyat la vida sinó t'haguessis enredat a volguer fer tants negocis. Que no ho veus que tu no 'ts home pera tractar amb xurdès? Deixa que 's faci ric un altre. Aquí no es cap poleiu. Oh, i que qualsevol dia, ja veuras la policia!

PAU

Mentres estigui bé amb el Rana...

LA RONCA

Amb el Rana, dius? Que no veus que es un arondo? Ah, lo mateix que aquesta, la Lluisa! No sé que hi fa tantes hores per aquí, amb aquest seba que li fa la mosca. El dia menos pensat, ja veuras tu quina caricia li faré.

PAU

Deixa estar als homes. Això es qüento meu.

LA RONCA

Qüento teu? Qüento teu? Sembla mentida; però que badi, ja veuras.

(A la taula del burro s'hi veu moviment de brasseig i discussió, que va pujant de to. La Ronca va al taulell. Se para el ball.)

PAU (*dirigint-se a la taula*)

Què es aquest escàndol?

PAPELLONA

Es bo 'l xuc!

L'EMBARCAT

Us dic que es xungo!

PAPELLONA

I, què abronqueu, ara? I, què abronqueu? Si haguessiu guanyat, no 'ns cabrejariau.

PAU

Que calli tot-hom! Vinga 'l duro!

L' EMBARCAT

Què? Que també direu que es bo, vos?

PAU (*mirant-se 'l duro i fent-lo trincar*)

Es que té un full!

L' EMBARCAT

Lo que té, que es de plom.

PAU (*als del burro*)

Vosaltres, a la taula altra vegada. Aquest home i jo, ja 'ns entendrem!

L' EMBARCAT

Que se 'm voleu menjar, mestre?

(*L'Anguila ronda pel costat dels dos.*)

PAU (*a l'Anguila*)

Retira-t!

L' EMBARCAT

Bé: què fem?

PAU

Mestre, no crideu, no crideu! Perquè aquí a la casa, no hi ha altre valent que jo! Que no ho sabeu qui soc jo? Lo que feu us ho dissimulo, perquè sé que no 'm co-

neixeu. Ah! Si 'n lloc de ser vós, m'ho fa un home del barri, ja fòra a câl sucorru.

L' EMBARCAT

Es que a mi tampoc els homes, me 'n fan de por, sabeu? I vinga 'l duro, que ja hi he deixat quinze peles allí, a la menjadora.

PAU

Que us torni 'l duro?

L' EMBARCAT

Sí: que me 'l torneu.

PAU (*miran-se·l de cap a peus*)

Pts!... Veniu, veniu amb mi! (*Van pera sortir i li dóna el duro.*) I mut! I aquí no us hi vui veure més!
(*L' Embarcat fa mutis.*)

L' ANGUILA (*s' apropa tot gronxant-se*)

Ja ha sallat?

PAU

S'ha rendit!

L' ANGUILA

Ja ho he vist, ja.

PAU

Quan ha sapigut qui era jo, ja no ha estat per més escandol.
(*S'ha acabat la taula del burro i ve 'l Papellona.*)

L' ANGUILA

Jo tenia por per vós!

PAU

Per mi?

L' ANGUILA

Sí; perquè sé de lo que sou capas!

PAU

No perdo mai la serenitat!

PAPELLONA

S'ha mort, Pau, s'ha mort!

PAU

S'ha mort, perquè sou uns papellones que no aneu enlloc.

PAPELLONA

Que 'ls hem de pendre de les valdres?

PAU

Però no heu de cabrejar als apunts!

PAPELLONA

Es una partida gastada. (*Queden enraonant.*)

LA GALL (*dirigint-se a la Lluisa*)

Tu, xava, vès si 't deixaras enredar per aquell blet!

LLUISA

A mí? Com que no 'm camela! Ja ho sabs per quí està ell!

LA BOLLUS

No, filla, no! Perquè jo li passava de cinc y ell el vol de dèu!

LLUISA

Jo, pirents, de cap preu!

LA BOLLUS

Vaja, vés, no 't facis la fantastica.

EL RATA (*desde la primera taula de la dreta*)

Lo millor fóra que entressi-m pel cate.

EL SARGANTANA

No pot ser, home, que 'l balondru 'ns pinxeraria!

EL RATA

I que 'ns ha de veure, si no pinxera més enllà de la pipa!

EL SARGANTANA

Entrem pel teradui, creu-me.

XURDÉ

I jo, què faré?

EL SARGANTANA

Tu, picaras per donar l'entrada!

EL RATA

Jo pringo al fill de Déu aquesta vegada. No m'aguanto per res. Tant se me'n dóna que 'm pispin marron, com per haver fet una mort. Mala negada facin.

EL SARGANTANA

Mira que corra un boc... Adinye-m un xivi.

(*El Rata li dona un misto.*)

XURDÉ

Nanai! Muxel; que el pringat junela y es molt xivata!

EL RATA

Ara li vaig a tentar uns quants rumbis.

EL SARGANTANA

Es inutil: perquè no l'habilla y s'hi torna.
(*El Pau està entretingut amb un parroquià.*)

EL RATA

Feu l'encanto. (*Dirigint-se a la Lluisa.*) Què hi ha, xaveia? Com va aquest camelando?

LA LLUISA

Vaja, vés, blet!

EL RANA

Jo blet, cap de xubais?
(*L'Anguila s'aixeca i va al costat del Pau i parlen baix.*)

EL RATA

No marquis! No marquis!

EL PALLOFA (*a la Bollus*)

Tu, què hi fas aquí tanta estona? Sempre darrera de aquesta. El millor dia t'adinyaré una mà de caix, que 't deixaré mulé.

LA BOLLUS

Mala sombra! Tens una pata, mal pensat.

EL PALLOFA

Doncs, què haig de pensar si tot-hom ho diu? Sempre aneu juntes!

LA BOLLUS

Quí són els que ho diuen?

EL PALLOFA

Veus del tiroi de la tasca. I prou, perquè t'adinyo un mastec.

LA BOLLUS

Tens la mà molt lleugera per les dònes.

EL PALLOFA

Prou, perquè t'hi arribo. Surt i esperem als Italians!

LA BOLLUS

Anem, noia.

EL PALLOFA

Sola!

LA BOLLUS

Si fins ara tingut un embarcat!

(*Fent soroll de diners.*)

EL PALLOFA

Adinya, dòna! Per què no ho deies primer?

(*Pren els quartos i se'n torna amb els seus. Surt una dòna i crida a una noia de les que estan sentades, l'agafa fent brasset i marxa. Al seu degut temps, torna a sortir i fa 'l mateix amb una altra.*)

PAU

Noi, no pot ser! Tenim la partida morta.

RATA

Amb aquests papellones, no dic jo. Tinguessiu 'l Taba!

PAU

Papellones com el Taba, els pagaria a doble preu!

L' ANGUILA

Què fem, Lluisa? Salles amb mi o què?

LLUISA

Jo an ells no 'ls deixaré mai de la vida!

L' ANGUILA

Ah, sí? Que 'm vols anar pel qüento de la llagrima?

LLUISA

Per què 'm vols a mi? Deixe-m estar! Treballa altres dònes, que jo no soc per tu.

L' ANGUILA

Per què m'ho dius, això? Jo al teu costat aniria a tot arreu. Jo, al darrera del taulell, faria més calderu...

LLUISA

Potser roncu i tot!

PAU

Es que encare que vulguis, no potser.

EL RATA

Mireu, Pau, que es una fabri de sadolla i tot el mulé vindría aquí, o sinó 'l portarem al poleiu!

EL SARGANTANA (*apropant-s'hi*)

Vós sou un gran home! I no es d'extranyar, perquè teniu una pinta molt barbiana!

PAU

Ara ja soc puró! Però als meus temps... D'això sí que puc alabarme-n! Soc dels homes que s'han vist estimats de debò. L'una, pel salfumant; l'altra amb una agulla saquera 's va traspassar el cor. Si tinc els retratos de totes. A lo menos n'hi ha una trentena. I tot dònes de compromís!

EL SARGANTANA

Bé, encara 'n podeu fer de mal!

PAU

Si venia de cara, no diré que no!

EL SARGANTANA (*al Rata*)

On tens la manta per sortir?

EL RATA

Això es lo que deia al Pau. Que si 'm deixés tres o quatre jalates, la podria treure!

EL SARGANTANA

Ell rai que ja s'ho guanyarà després.

LA RONCA

Pau! Vine un moment!

PAU

Vinc, dòna, vinc!

EL SARGANTANA

A vós no us es res! Feu-li aquest favor al noi.

LA RONCA

Que véns o què?

PAU

Vinc, dòna!

LLUISA

Veus? Estic segura que ja li demanen alguna cosa!

L' ANGUILA

Deixa-l estar al Pau. Vaia un mano està fet. La sab més llarga que tots nosaltres plegats. Perberu un pinxa de sornu que per ell aniria.

LLUISA

No l'enredis! Sembla mentida que tingues tant mal cor. Amb les vostres coses, el deixeu a la miseria.

L' ANGUILA

Si ell diu que 's fa ric.

LA RONCA

Que véns o què?

PAU

Ai, la dòna! Quin neguit tens!

EL SARGANTANA

Aneu! Cumpliu!

EL RATA

Aquesta marcota pinxera més que Déu!

L' ANGUILA

Què hi ha, Rata? Que no sortiu?

EL RATA

Es d'hora encara.

L' ANGUILA

No necessiteu pas a ningú? Encara que sigui pera fer de tapia, eh?

EL SARGANTANA

Ca, home. Si anem mig a cegues!

(*Entra 'l Rana i desseguida la dòna.*)

ESCENA VI

Els mateixos, més el RANA i la dòna

EL RANA

Bona nit!

L' ANGUILA

Hola!

EL SARGANTANA

Què hi ha, Rana?

EL RANA

Pts!...

EL RATA

Per quin registre vas ara?

EL RANA

No faig res.

L' ANGUILA

Va pel qüento! Però si no m'adinya astilla, xivato!

EL RANA

Tu, mut!... Aon es el Pau?

L' ANGUILA (*amb veu baixa*)

Que portes xungo?

EL RANA

Muxel! Vés amb la teva marcoi.

LLUISA

Què vol aquesta pinta?

L' ANGUILA

Busca an ell.

EL PALLOFA (*que s'està a la porta*)

Fi! fi! (*Al sentir això hi ha un gran moviment entre tots els personatges. Uns fan veure que dormen sobre la taula, altres amaguen la cara.*) Pasma! Pasma!

EL RANA

Mala negada faci la bofia.

PAU (*entrant esverat*)

Què hi ha?

L' ANGUILA

Ve la bofia!

PAU

I què? No tingueu bua! No veièu que hi ha'l Rana

aquí? (*El Rana 's vol escabullir cap a la taula del burro.*) Vaja, us dic que no tingueu por. Què es això d'estar de aquesta manera? Si tenim més forsa que la delegació. Vaja, anímals tu, Rana.

(*Entra l'Inspector, acompanyat d'una parella de guardes que es queden a la porta. El Rana vol fugir cap aon hi ha 'l burro.*)

ESCENA VII

Els mateixos, més l' INSPECTOR i dos GUARDES

INSPECTOR

Aon va aquell home?

PAU

Aquell home 'l deixen estar, perquè encara hi sortiran perdent.

INSPECTOR

Ep! Minyó! Veniu cap aquí.

PAU

No s' enredin! Vostès no 'l coneixen.

INSPECTOR

Vostè cuidis de vostè.

PAU

Bé, veurà, senyor, jo li dic pel seu bé. A veure si li costarà l'empleio.

INSPECTOR (*mirant-sel extranyat*)

Li dic que 's cuidi de vostè! (*Dirigint-se al Rana.*) A veure, veníu cap aquí.

FL RANA (*intenta quedar bé davant den Pau*)

Bé, ja sabeu qui soc jo?

INSPECTOR

Aixequeu ·ls brassos enlaire! (*El Rana romanceja.*) Us dic que aixequeu ·ls brassos enlaire.

LA RONCA

Què hi ha, Pau? A qui busquen?

PAU

Me sab greu per ells dos. Aquets homes se comprometen.

LA ROÑCA

I per què ·s comprometen?

PAU

Pel Rana, dòna, pel Rana! Que no ho veus?

INSPECTOR

No porta res! A la Delegació ja ho mirarem millor!

EL RANA

Jo a la Delegació? Soc un home honrat.

PAU

Pobre gent! Pensa que demà ja ·ls hauran despatxat. (*L'inspector treu les cordes pera lligar el Rana.*)

EL RANA

A mi no ·m lligui, ho sent?

INSPECTOR

Vaja, calleu!

PAU

Però, senyor...

INSPECTOR

Li dic que 's cuidi de vostè o sinó també seguirà.
(*Sen porta al Rana.*)

ESCENA VIII

Els mateixos, menos el RANA, l'INSPECTOR i els dos GUARDES

LA RONCA

Ho veus l'influencia que té.

PAU

Deixa-l estar! Ja veuras quan el Delegat el vegi! Tu, Bollus, veste-n a la Delegació, veies si naseges algo!

EL SARGANTANA

Nois, sallem d'aquí, que aquesta araix, se veu que hi ha carrejada.

EL RATA

Pau! Es veu que 'l Rana es un home de molta influencia!

L' ANGUILA

Per això l'han pispat an ell sol.

PAU

Us dic que no tingueu por. El Rana tindrà la llibertat tant punt sigui a la Delegació i s'anomeni.

EL PALLOFA

Tornen!

PAU

Qui, torna?

EL PALLOFA

L'Inspector! La parella s'emporta 'l Rana!

L' ANGUILA

Fugim!

PAU

Us dic que no tingueu por.

LA RONCA

Tonto, més que tonto; no 'n feu cas!

ESCENA IX

Els mateixos, més l'INSPECTOR

INSPECTOR (*entrant*)

Pau, feu 'l favor de seguir.

LA RONCA

Ai, Reina Santissima! Que no veu, senyor Inspector, que es un infelís?

INSPECTOR

Jo cumpleixo ordres superiors!

PAU (*espantat*)

Però, què he fet?

LLUISA (*plorant*)

Deixi-l, senyor Inspector. Es un bon home!

INSPECTOR

Ho sento, però, no pot ser. L'ordre es terminant.
(*Els demés de la taverna s'escapuleixen cap al carrer, tant homes com dònes.*)

ESCENA X

La RONCA, la LLUISA, en PAU i l'INSPECTOR

PAU

Jo no he fet res. Jo soc un industrial.

INSPECTOR

No li dic pas que hagi fet res, però ha de seguir.

LA RONCA

Però, que es que me l'agafa per alguna cosa?

INSPECTOR

Jo no se res.

LA RONCA

Vol dir que no tornarà desseguida?

INSPECTOR (*anant-lo a lligar*)

No sen refiin gaire!

LA RONCA (*la Ronca i la Lluisa ploren*)

Per l'amor de Déu. Al menos no 'ns el lligui.

PAU

No cal, senyor Inspector, no cal! Jo vindré allí aon sigui.

INSPECTOR

No més que a la Delegació.

PAU

Crideu al Rana! Aviseu-lo!

LLUISA

Què hem de cridar an aquell poca vergonya! Ell en te la culpa! Per mor d'ell us agafen!

LA RONCA

Quines coses passen!

PAU

No ploreu! S'ha de tenir el cor fort com jo.

(*Escapant-li'l plor. L'Inspector indica que han de marxar, i se 'n van.*)

ESCENA ÚLTIMA

La RONCA i la LLUISA

LA RONCA

Ai! Lluisa meva! Què farem?

LLUISA

Jo no us deixaré mai. Us estimo com si fossiu la meva propria mare; perquè vós heu fet més per mi que no pas hauria fet ella.

LA RONCA

Però, què farem, si no tenim res?

LLUISA

Encara tinc alguna cosa. En Pau va dar-me un paquet amb dinés perquè jo ·l guardés.

LA RONCA

On els tens?

LLUISA

Aquí mateix! (*Entrant per la porta de la dreta i tornant a sortir desseguida.*)

LA RONCA

Déu meu, quina desgracia!

LLUISA (*destapant un paquet*)

Són aquí.

LA RONCA

Que no ho veus, infelissa, que tot això es fals?

LLUISA

Es moneda falsa?

LA RONCA

Sí; es fals com tot lo d'aquests barris! Fugim-ne de aquí, que tot es una miseria!

LLUISA (*llensant les monedes amb despreci*)

Sí, fugim, fugim, que això es la mort!

(*S'abracen.*)

TELÓ

Termes que entren en aquesta obra

Abroncar.—Descobrir.
Adinyur.—Donar.
Anar a cegues—No sabent on robar.
Apunts.—Els que juguen.
Araix.—Nit.
Arondo.—Lladre.

Baldras.—Butxaques.
Balondru.—Sereno.
Banau.—Ensopit.
Barbi.—Bonic.
Bofia.—Policia.
Bua.—Por.

Cabreixarse.—Escamar-se.
Calderu.—Diners, calderilla.
Caix.—Palliça.
Camela.—Estima.
Carrejada.—Agafada.
Cate.—Finestra.
Consorte.—Company de furt.
Conxivar.—Enganyar.
Corre boc.—No tenir diners.
Curdes.—Borratxos.

Entorvat.—Estafar.
Estilla.—Part.

Fabri de sadolla.—Fàbrica de sedes.
Fer l'encantu.—Fer el distret.
Fulinyà—Lletj.

Jalates.—Pessetes.
Junela.—Escolta.

Lleona—Caixa de capdals.

Marcoi.—Dòna.
Marcota.—Donota.
Menjadora—Taula de «burro»
Muixel.—Callar.
Mulé.—Mort.—Objectes robats.

Papellona.—El que juga per compte de la casa.

Parberu.—Tinc.
Pasma.—Policia.
Pasta.—Diner.
Penca.—Treballar.
Peringo.—Ferir.
Picar pera dar l' entrada — Avisar.
Pinta.—Fatxa.
Pinxa.—Agulla.
Pinxera.—Mira.
Pinxerar.—Veure.
Pirents. — Homes que viuen de les dònes.
Pispat.—Agafat.
Pispin marrón.—Trobin infraganti.
Poleyu.—On vènen lo robat.
Pringat.—L' amo.
Puró.—Vell.
Purona.—Vella.

Raca.—Part.
Roncu.—Calaix.
Rumbis.—Rals.

Sàfol. Mocador.
Sallat. Sortit.
Sadolla.—Sedà.
Sornu.—Or.

Tapia. —Encubridor.
Tasca.—Taverna.
Tentar.—Intent d' estafar o robar.
Terradut —Terrat.
Tirois.— Carrers.

Xamulla. - Digues.
Xivata —Xerraire.
Xivatar. - Xerrar.
Xivi —Misto.
Xubais. —Polls.
Xuc —Duro.
Xungo—.Fals, Moneda falsa.
Xurdés. - Lladres.

OBRES DE L'AUTOR

	Ptes.
Coses vistes y coses imaginades (agotada).	
Fent memoria	*3*
Els Oposats (agotada).	
De la ciutat vella (primera part).	*3*
Com comencen a patir.	*1*
Sota Montjuic (agotada).	
La Xava (agotant-se).	*3*
Criminalitat tipica local.	*1*
Els Jambus.	*1*
Els Zin-calós (Els gitanos).	*1*
La Tasca	*1*
Entre gitanos y Aires del mar.	*1*

EN PREMSA

A l'ombra de Santa Maria (novela).